

Ghid de bune practici în cadrul proiectului “Împreună plantăm dezvoltare și armonie în Valea Viilor”

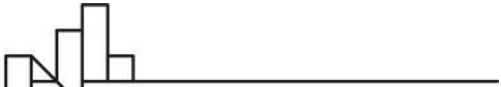

Lucrăm împreună pentru o Europă **verde**,
competitivă și **incluzivă**.

Proiect implementat de:

FUNDAȚIA
OPENFIELDS

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens** fund

FUNDATIA

OPEN FIELDS

CUPRINS

1. Summary.....	4
2. Introducere.....	5
3. Parteneri și stakeholderi	6
4. Localizarea proiectului în fiecare an de implementare.....	7
5. Prioritățile proiectului	10
5.1. Creșterea capacității și incluziunea romilor	10
5.2. Incluziunea tinerilor	11
5.3. Mediu și schimbări climatice	12
6. Acțiunile desfășurate în cadrul proiectului	13
7. Concepte cheie	16
7.1. Incluziunea și dezvoltarea comunității romilor	16
7.2. Sustenabilitate și protecția mediului.....	16
7.3. Transfer de cunoștințe și plus valoare în comunitate	17
8. Modelul inovator de progres economic și social al comunităților vulnerabile prin activități horticoale	17
8.1. Ipotezele de lucru	17
8.2. Lecții învățate și recomandări pentru activități cu efect de multiplicare	24
8.3. Bune practici în implicarea activă a comunității.....	25

1. Summary

"Together we plant development and harmony in Valea Viilor" project was implemented by Open Fields Foundation in partnership with Valea Viilor Commune, Sibiu County through the Active Citizens Fund - Romania program, financed by Iceland, Liechtenstein and Norway through EEA Grants 2014-2021.

The project has achieved significant results in inducing systemic changes, bringing economic progress and social integration among the Roma community, young and vulnerable people by reducing the gap between the Roma population and other ethnic groups, through agriculture and education.

Led by Valea Viilor commune and supported by a consortium of municipalities including Moșna, Copșa Mică, Târnava, Hoghilag, Axente Sever, Brateiu and Bazna, the project successfully addressed economic and social disparities, particularly benefiting the Roma population.

Within the project activities, over 1000 inhabitants from the target area (19 villages from the coverage area of Podisul Mediasului Local Action Group - GAL Podisul Mediasului) were involved in a dynamic processes of participatory development.

In the period of implementation (2021-2023) the communities were equipped with 30 greenhouses, 300 packages with vegetable seeds, 518 packages with vegetable seedlings and flower seedlings, 315 packages with tools and sprinklers for gardening, 535 packages with seedling fruit trees, increasing social and economic integration in vulnerable families through horticultural activities, catalysts for sustainable development.

2. Introducere

Proiectul a mobilizat peste 1000 de beneficiari din 2 orașe, 8 comune și 19 sate aparținătoare, cuprinse în raza teritorială a GAL Podișul Mediașului, județul Sibiu, pentru a participa la un proces amplu de îmbunătățire ireversibilă a calității vieții. Acest proces a avut impact asupra populației de etnie romă, a persoanelor vulnerabile, a celor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială, a vârstnicilor, șomerilor și persoanelor cu dizabilități.

În cadrul proiectului, s-a acordat o atenție deosebită echilibrului de gen, încurajând activ participarea fetelor și femeilor de etnie romă la activitățile de grădinărit, floricultură și procesare a legumelor și fructelor. Beneficiarii au fost implicați în mod activ în sesiunile de instruire în horticultură, beneficiind de semințe și material săditor. Aceștia au cultivat și recoltat, iar apoi au distribuit în comunitate semințe către alți beneficiari secundari.

Proiectul a urmărit, de asemenea, să promoveze schimbări sistemice, aducând progres economic și integrare socială în beneficiul comunității de romi, tinerilor și persoanelor vulnerabile. În comunitățile participante, impactul a fost semnificativ, reflectându-se prin creșterea stimei de sine în rândul tinerilor și depășirea prejudecăților legate de etnia romă de către adulți. Acest lucru a contribuit la reducerea decalajului social dintre populația de etnie romă și celelalte grupuri etnice.

Obiectivul proiectului a coincis perfect cu misiunea fundației OPEN FIELDS, care se angajează în grija față de oameni și natură. Utilizând un model agricol inovator, axat pe activități precum cultivarea plantelor de grădină și plantarea pomilor fructiferi, fundația a reușit să stimuleze prosperitatea economică și relaționarea armonioasă în rândul comunităților implicate.

Aceste inițiative agricole și horticole au servit drept catalizator pentru discuții, studii și ameliorări în ceea ce privește problemele sociale, economice, de infrastructură și politici publice cu care se confruntă beneficiarii proiectului. În paralel, copiii și tinerii din comunități au fost implicați în acțiuni menite să sprijine dezvoltarea stimei de sine, participând la activități de advocacy și la sesiuni motivaționale pentru continuarea studiilor, dezvoltând astfel noi abilități de comunicare.

3. Parteneri și stakeholderi

Proiectul este implementat de către **Fundația Open Fields** în colaborare cu **Comuna Valea Viilor** din Județul Sibiu, prin intermediul programului **Active Citizens Fund - Romania**, finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021.

De-a lungul întregii perioade de desfășurare a proiectului, Primăria Comunei Valea Viilor a evidențiat un nivel înalt de implicare proactivă.

Acest angajament s-a reflectat în facilitarea accesului la grupul țintă, punerea la dispoziție a spațiilor adecvate pentru susținerea activităților, informarea comunității cu privire la beneficiile proiectului și manifestarea de profesionalism în gestionarea activităților administrative și birocratice.

13 stakeholderi s-au alăturat pe parcursul implementării proiectului, contribuind la diversitatea și succesul acestuia.

Aceștia sunt:

- Școala Gimnazială “Marțian Negrea” din Valea Viilor;
- Primăria Comunei Moșna și Școala Gimnazială “Stephan Ludwig Roth” din Moșna;
- Primăria Orașului Copșa Mică;
- Primăria Comunei Târnava și Liceul Tehnologic “Stănescu Valerian” din Târnava;
- Primăria Comunei Hoghilag și Școala Gimnazială Hoghilag;
- Primăria Comunei Axente Sever;
- Primăria Comunei Brateiu și Școala Gimnazială Brateiu;
- Primăria Comunei Bazna și Școala Gimnazială Bazna.

Această colaborare extinsă a adus contribuții semnificative la implementarea cu succes a proiectului, evidențiind importanța parteneriatelor locale și a implicării comunității în dezvoltarea durabilă.

4. Localizarea proiectului în fiecare an de implementare

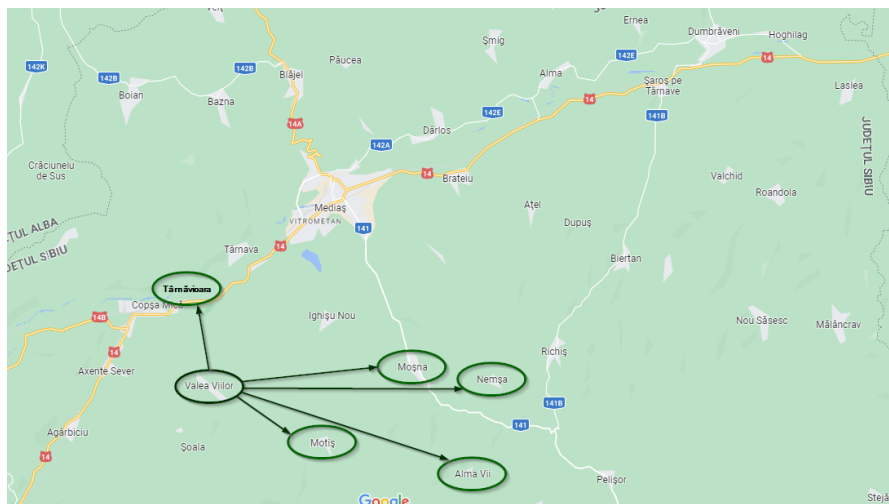

Proiectul s-a desfășurat în județul Sibiu, concentrându-se inițial pe comuna Valea Viilor și extinzându-se ulterior în orașele Copșa Mică și Dumbrăveni, precum și în comunele Moșna, Târnava, Hoghilag, Axente Sever, Bazna, Brateiu și Micasasa, toate conectate prin apartenența la Grupul de Acțiune Locală (GAL) Podișul Mediașului.

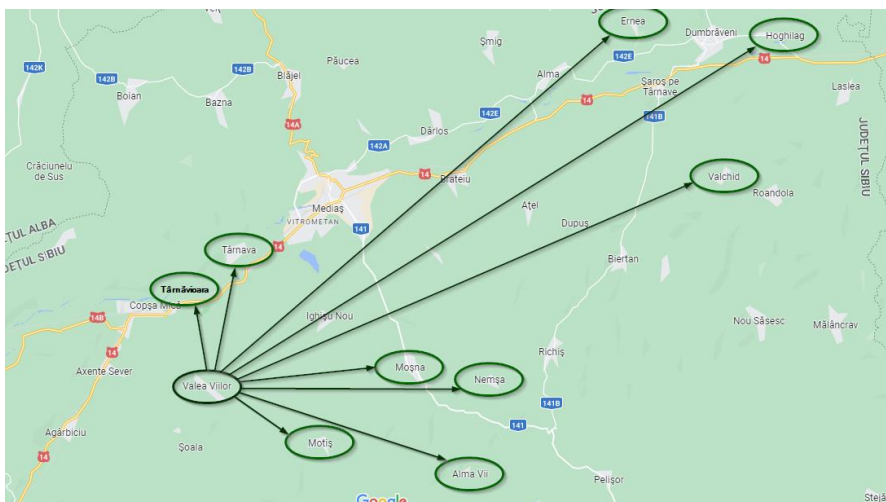
În total, proiectul a acoperit **19 sate** din cele **2 orașe** și **8 comune** din zona GAL Podișul Mediașului.

Toate localitățile implicate în proiect se situează pe Valea Târnavelor, în special în bazinul Târnavei Mari, având caracter preponderent rural și adăpostind comunități semnificative de romi.

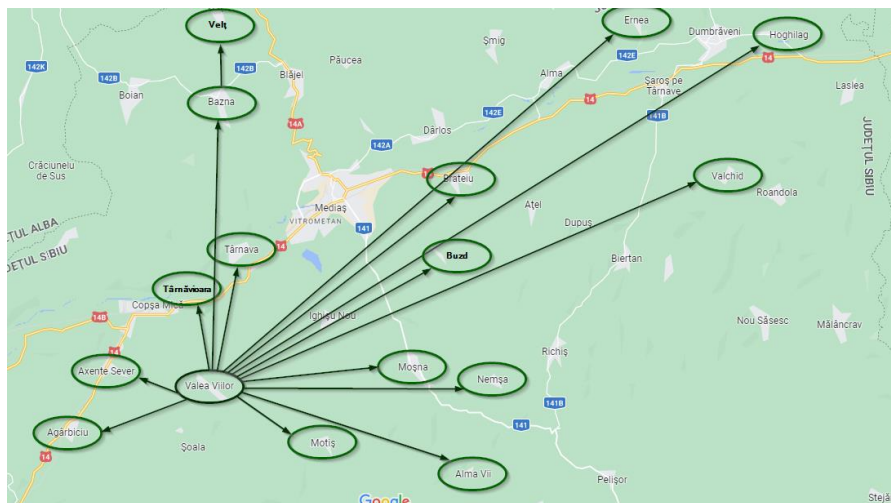
4.1. În primul an de implementare (2021) acțiunile au debutat în comuna Valea Viilor (inclusiv în satul Motiș), în orașul Copșa Mică (pe strada Târnăvioara) și în comuna Moșna (satele Moșna, Nemșa și Alma Vii).

4.2. În al doilea an de implementare (2022) proiectul s-a extins în satul Ernea (afiliat orașului Dumbrăveni), în comuna Târnava și în comuna Hoghilag (satele Hoghilag și Valchid).

4.3. În al treilea an de implementare (2023), proiectul și-a consolidat prezența în zona de nord a județului Sibiu, evidențiindu-și impactul într-un mod mai pronunțat. Efectele pozitive au devenit evident vizibile prin îmbunătățirea bunăstării beneficiarilor și prin participarea activă a comunităților.

Prin intermediul unei promovări susținute în mass-media, pe site-ul dedicat, pe pagina de Facebook și prin intermediul dialogurilor directe dinte cetățenii din arealul geografic vizat, cererea de a fi incluși în proiect a cunoscut o creștere semnificativă.

Astfel, proiectul a fost extins în comuna Bazna (cu satele Bazna, Boian și Velt), în comuna Brateiu (cu satele Brateiu și Buzd), în comuna Axente Sever (cu satele Axente Sever, Șoala și Agârbiciu) și în comuna Micăsasa (satul Micăsasa).

5. Prioritățile proiectului

5.1. Creșterea capacității și incluziunea romilor

Romii din zona de intervenție nu au avut șansa de a-și exprima întregul potențial, trăind în periferia comunității și devenind victime ale marginalizării. Acest proiect a avut ca obiectiv întreruperea cercului vicios al inechității și segregării sociale, aducând comunitatea să lucreze împreună pentru progres și pace socială.

Prin intermediul sesiunilor participative specifice dezvoltării comunitare, toți membrii comunității au dobândit cunoștințe teoretice și practice în domeniul grădinăritului și pomiculturii, beneficiind de semințe, răsaduri și puieți de pomi fructiferi pentru a planta împreună. Legumele și fructele au fost conservate prin diverse metode pentru a fi consumate pe tot parcursul anului.

Acest proiect a contribuit la creșterea gradului de auto-ocupare și la diversificarea alimentației, în special printre persoanele din grupurile vulnerabile. Vânzarea excedentului de producție a generat venituri suplimentare. De asemenea, acțiunile de plantare a florilor în grădini și în spațiile publice a sporit atractivitatea localităților, fiind organizate ca o acțiuni ale întregii comunități.

5.2. Incluziunea tinerilor

În Valea Viilor și comunele învecinate, copiii și tinerii de etnie romă constituie grupul cel mai afectat de discriminarea pe criterii etnice și de abandon școlar. După întreruperea sau terminarea studiilor, aceștia se confruntă cu amenințarea excluderii sociale și a sărăciei.

În cadrul acestui proiect, elevii din cadrul instituțiilor de învățământ partenere au fost implicați în majoritatea activităților, cu accent deosebit pe participarea în acțiuni de advocacy și în întâlniri motivaționale de îndrumare dedicate continuării studiilor.

Acțiunile de advocacy au reprezentat un exercițiu de dialog deschis și participativ pentru participanți (elevi, cadre didactice și primari / viceprimari), urmând ca acest model să fie preluat și multiplicat de către instituțiile de învățământ în parteneriat cu autoritățile publice locale în vederea implicării active a tinerilor în dezvoltarea comunităților din care fac parte.

Totodată, în urma desfășurării întâlnirilor motivaționale de îndrumare dedicate continuării studiilor elevii au putut să vadă mai clar importanța educației / învățării pe termen lung.

5.3. Mediu și schimbări climatice

În cadrul proiectului, activitățile de plantare a pomilor fructiferi și a plantelor de grădină au avut un impact semnificativ asupra mediului și comunităților implicate. Prin sechestrarea carbonului, s-a contribuit la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, având astfel un impact benefic asupra schimbărilor climatice. De asemenea, reținerea apei în sol a avut ca rezultat o gestionare mai eficientă a resurselor de apă, contribuind la prevenirea secetelor și a inundațiilor.

Utilizarea soiurilor locale a consolidat patrimoniul genetic autohton, contribuind la conservarea diversității biologice și menținerea caracteristicilor specifice ale zonelor țintă. Prin transmiterea tehnicilor agroecologice și a practicilor de compostare a resturilor vegetale în cadrul sesiunilor de instruire, comunitatea a dobândit cunoștințe practice pentru gestionarea durabilă a resurselor naturale și pentru reducerea impactului asupra mediului.

Pe lângă beneficiile ecologice, proiectul a avut un impact social semnificativ. Comunitatea din Valea Viilor a fost mobilizată și implicată în acțiuni de ecologizare și colectare a deșeurilor, transformând zonele curățate în locuri curate și atrăgătoare. Aceste inițiative au consolidat coeziunea socială și au creat un simț al responsabilității comune față de mediu și sustenabilitate.

Prin urmare, proiectul nu numai că a adus beneficii directe asupra mediului, ci și-a extins influența asupra calității vieții și a angajamentului comunităților implicate, contribuind la construirea unui viitor mai durabil și rezilient.

6. Acțiunile desfășurate în cadrul proiectului

Nr.	Acțiunea	Anul	Localitatea	Beneficiari	Explicație
1	Distribuție solarii de grădină	2021	Valea Viilor	10	10 solarii de grădină
		2022	Valea Viilor	10	10 solarii de grădină
		2023	Valea Viilor	10	10 solarii de grădină
2	Distribuție semințe de legume	2021	Valea Viilor, Moșna, Copșa Mică	100	1100 pachete cu semințe, 11 per beneficiar
		2022	Valea Viilor, Târnava, Ernea	100	1200 pachete cu semințe și arpagic, 12 per beneficiar
		2023	Valea Viilor, Axente Sever, Bazna, Brateiu	100	1300 pachete cu semințe și arpagic, 13 per beneficiar
3	Distribuție unelte și stropitori	2021	Valea Viilor, Moșna, Copșa Mică	100	100 de pachete cu unelte și stropitori pentru grădinărit
		2022	Valea Viilor, Târnava, Ernea, Valchid	100	100 de pachete cu unelte și stropitori pentru grădinărit
		2023	Valea Viilor, Axente Sever, Valchid, Brateiu	115	115 de pachete cu unelte și stropitori pentru grădinărit
4	Distribuție răsaduri de legume	2021	Valea Viilor, Moșna, Copșa Mică	100	8000 răsaduri de legume, 80 per beneficiar
		2022	Valea Viilor, Târnava, Ernea, Valchid	100	7500 răsaduri de legume, 75 per beneficiar
		2023	Valea Viilor, Axente Sever, Valchid, Brateiu	100	7500 răsaduri de legume, 75 per beneficiar

Nr.	Acțiunea	Anul	Localitatea	Beneficiari	Explicație
5	Distribuție răsaduri de flori	2021	Valea Viilor	80	4800 răsaduri de flori, 60 per beneficiar
		2022	Valea Viilor	60	2400 răsaduri de flori, 40 per beneficiar
		2023	Valea Viilor, Axente Sever, Valchid, Brateiu	78	3120 răsaduri de flori, 40 per beneficiar
6	Acțiune plantare flori	2021	Valea Viilor	44	6 acțiuni de plantare a florilor pe domeniul public
		2022	Valea Viilor	65	
		2023	Valea Viilor, Axente Sever, Valchid, Brateiu	112	
7	Curs de horticultură	2021	Valea Viilor	50	6 instruiri practice în horticultură, susținute de Dr. Ing. Mihai Pop – expert horticultură
		2022	Valea Viilor	77	
		2023	Valea Viilor, Axente Sever, Brateiu, Moșna	68	
8	Curs de conservare produse alimentare	2021	Valea Viilor	76	3 cursuri de procesare produse prin tehnici vechi de conservare alimentară
		2022	Valea Viilor	21	
		2023	Valea Viilor, Valchid, Brateiu	46	

Nr.	Acțiunea	Anul	Localitatea	Beneficiari	Explicație
9	Distribuție pomi fructiferi	2021	Valea Viilor, Moșna, Copșa Mică	120	1440 de pomi fructiferi, 12 pomi per beneficiar
		2022	Valea Viilor, Târnava, Ernea, Moșna, Valchid	120	1440 de pomi fructiferi, 12 pomi per beneficiar
		2023	Axente Sever, Brateiu, Valchid, Moșna, Valea Viilor, Bazna, Dumbrăveni, Ernea, Copșa Mică, Târnava, Micăsasa	295	3540 de pomi fructiferi, 12 pomi per beneficiar
10	Curs formare profesională	2022	Valea Viilor	44	2 întâlniri motivaționale pentru formare profesională și angajare
11	Ecologizare pârau	2022	Valea Viilor	27	1 acțiune de ecologizare a pâraului Vorumloc
12	Acțiuni pentru continuarea studiilor	2021-2023	Valea Viilor, Bazna, Brateiu	154	4 întâlniri motivaționale pentru continuarea studiilor
13	Acțiuni de advocacy	2021-2023	Valea Viilor, Moșna, Târnava, Hoghilag, Bazna	147	6 întâlniri de advocacy efectuate și alte 5 în curs de pregătire

7. Concepte cheie

Proiectul „*Împreună plantăm dezvoltare și armonie în Valea Viilor*” a generat un impact semnificativ și diversificat, concentrându-se pe trei concepte cheie:

7.1. Incluziunea și dezvoltarea comunității romilor:

- Parteneriatul cu Primăria Comunei Valea Viilor a conferit autoritate și susținere proiectului, consolidându-l în cadrul comunității;
- Focusul asupra tinerilor a fost evident, abordând discriminarea și abandonul școlar, fiind un imbold pentru dezvoltare și educație;
- Economia circulară a fost un aspect central, evidențiind importanța utilizării resurselor într-un mod sustenabil.

7.2. Sustenabilitate și protecția mediului:

- Activitățile agricole au avut un impact ecologic semnificativ, contribuind la sechestrarea carbonului și conservarea biodiversității;
- Implementarea unor practici agricole durabile, precum rotația culturilor și tehnicile de agroecologie, a consolidat păstrarea calității solului și a resurselor naturale;
- Prin instalarea solariilor de grădină, proiectul a prelungit sezonul agricol, aducând în atenția comunităților subiecte precum irigarea și combaterea dăunătorilor în condiții naturale.

7.3. Transfer de cunoștințe și plus valoare în comunitate:

- Schimbul de bune practici între beneficiari a dus la transfer de know-how și la dezvoltarea de noi abilități în comunitățile implicate în proiect;
- Donațiile de semințe și material săditor, inclusiv soiuri certificate, au adus plus valoare prin diversificarea culturilor și prin promovarea ciclurilor scurte de producție;
- Integrarea tradițiilor și obiceiurilor țigănești în cadrul festivalului anual Marțian Negrea și promovarea lor au consolidat identitatea culturală și au contribuit la coeziunea comunității;

Prin aceste inițiative integrate, proiectul *"Împreună plantăm dezvoltare și armonie în Valea Viilor"* a contribuit nu doar la regenerarea mediului și la îmbunătățirea calității vieții, ci și la construirea unei comunități coezive și sustenabile.

8. Modelul inovator de progres economic și social al comunităților vulnerabile prin activități horticole

8.1. Ipotezele de lucru

Proiectul *„Împreună plantăm dezvoltare și armonie în Valea Viilor”* a plecat de la premisele unor posibile beneficii pe care le poate aduce practicarea horticulurii în comunitățile vulnerabile.

MOTOR DE DEZVOLTARE A COMUNITĂȚII RURALE

Agricultura, prin intermediul **grădinăritului și pomiculturii**, reprezintă o sursă vitală de progres în comunitățile vulnerabile. Prin aceste practici agricole, comunitățile noastre se bucură de acces la alimente proaspete și nutritive, consolidând securitatea alimentară și generând oportunități de angajare locală. În plus, **grădinăritul și pomicultura** contribuie la întărirea coeziunii sociale și la creșterea nivelului de trai.

În ceea ce privește **gastronomia locală**, aceste activități agricole diversifică oferta de ingrediente proaspete, evidențiind autenticitatea și tradițiile culinare locale. Astfel, agricultura devine un motor esențial al dezvoltării durabile în comunitatea noastră rurală, susținând atât aspecte economice, cât și sociale și culturale.

Studii de caz – experiențe reușite în valorificarea resurselor locale

Familia Ciurar: diversitate culinară și sănătate în comuna Valea Viilor

Familia Ciurar din Valea Viilor a reușit să își îmbogățească meniul cu o varietate de opțiuni sănătoase, bazate pe legume.

Participarea lor activă în proiect, care a inclus primirea de răsaduri și participarea la un cursurile de procesare a produselor agricole prin tehnici tradiționale de conservare alimentară, a deschis drumul către o diversitate culinară extinsă în propria familie. Astfel, membrii familiei s-au putut bucura de preparate delicioase, precum ghiveci de legume, murături asortate, legume la grătar, zacuscă, vinete și fasole pentru iarnă, inspirate din rețete locale și tradiții transmise de la vecini sau părinți.

Diversificarea meniului bazat pe legume nu doar că a adus savoare și inovație în alimentația familiei Ciurar, ci a avut și impact asupra sănătății lor. Consumul regulat de legume proaspete și conservate oferă o gamă variată de nutrienți esențiali și antioxidanți, susținând un stil de viață sănătos și echilibrat. Prin această inițiativă, familia Ciurar nu doar că a dobândit competențe în prelucrarea produselor agricole, dar și-a îmbunătățit calitatea vieții, contribuind la promovarea unei alimentații sănătoase în cadrul comunității.

Bianca Pogăceanu: iubire față de copii, sănătate prin legume și tradiții conservate în Valea Viilor

Doamna Bianca Pogăceanu, din comuna Valea Viilor, s-a evidențiat ca unul dintre cei mai activi și implicați beneficiari ai proiectului.

Cu o familie numeroasă, fiind mamă a trei copii înfiați și în același timp asistent maternal, doamna Bianca adoră să se dedice îngrijirii lor. Solarul de grădină primit în cadrul proiectului nu doar că îi extinde perioada de producție, dar îi oferă posibilitatea să ofere legume proaspete celor mici pe o durată mai îndelungată. În comunitatea de romi din Valea Viilor, doamna Bianca a devenit un exemplu privind gestionarea și conservarea alimentelor, având o cămară bogată în murături, gemuri și compot.

Importanța meniurilor bazate pe legume în dieta copiilor nu poate fi subestimată, iar doamna Bianca exemplifică această realitate în mod concret. Oferindu-le copiilor săi și celorlalți juniori din comunitate legume proaspete și preparate conservate în mod tradițional, contribuie la diversificarea și îmbunătățirea calității nutriției lor.

Aceste alimente nu doar că sunt bogate în vitamine și nutrienți esențiali pentru dezvoltarea sănătoasă a copiilor, dar și promovează obiceiuri alimentare benefice pe termen lung. Astfel, implicarea activă a doamnei Bianca în proiect nu doar îmbogățește dieta copiilor, ci și consolidează convingerea în comunitate cu privire la beneficiile aduse de meniurile bogate în legume și produse conservate.

Familia Grancea: inovare culinară și experiențe gastronomice

În urma dialogurilor din cadrul întâlnirilor cu beneficiarii mai multe familii din satul Valchid (comuna Hoghilag) au adoptat cu entuziasm noi rețete pentru prepararea slăninii, incluzând ingrediente precum zeama de varză și condimente, cu un proces de macerare de 20 de zile.

O noutate semnificativă a fost demararea unui proiect fascinant de către familia Grancea, care a început să exploreze posibilitatea deschiderii unui punct gastronomic local și organizarea de evenimente culinare. Ei speră să pună în practică aceste planuri în anul următor, contribuind astfel la diversificarea ofertei gastronomice în comunitate.

OPORTUNITATE DE DEZVOLTARE A ABILITĂȚILOR

Oportunitățile de dezvoltare a unor noi abilități se deschid amplu în cadrul organizării cursurilor și sesiunilor de instruire în horticultură pentru comunitățile vulnerabile. Aceste inițiative nu doar furnizează cunoștințe practice în domeniul horticulturii, ci oferă și instrumentele necesare pentru a transforma această expertiză în resurse tangibile.

Pentru participanții din comunități vulnerabile, aceste cursuri reprezintă o șansă de a dobândi abilități esențiale în gestionarea culturilor, îmbunătățindu-și astfel sustenabilitatea alimentară și generând potențiale surse de venit. Mai mult decât atât, aceste sesiuni de instruire creează un mediu de învățare inclusiv și empowerment, contribuind la creșterea încrederii în sine și a perspectivei de viitor pentru participanți.

Prin promovarea educației în horticultură în rândul comunităților vulnerabile, se deschid uși către o dezvoltare personală și comunitară durabilă.

Studiu de caz – pasiuni și noi expertize formate la nivel de comunitate

Ghiza Ioan: pasiune transformată în expertiză

Ghiza Ioan, localnic din comuna Hoghilag, nutrește o pasiune profundă pentru cultivarea plantelor și a pomilor fructiferi. Cu abilități remarcabile în acest domeniu, a participat la o sesiune de instruire în horticultură care i-a consolidat cunoștințele, concentrându-se, în special, asupra tehnicilor de tăiere a pomilor.

După această experiență domnul Ghiza afirmă că se simte mai pregătit și mai încrezător în abordarea aspectelor legate de îngrijirea și gestionarea pomilor fructiferi. Prin contribuțiile sale, devine o sursă valoroasă de expertiză în comunitate, oferind îndrumare și împărtășind cunoștințele dobândite cu entuziasm, sprijinind astfel creșterea nivelului de cunoaștere în rândul celor interesați de horticultură.

GENERARE DE VENIT

Generarea de noi venituri prin agricultură într-o comunitate vulnerabilă este esențială pentru îmbunătățirea calității vieții și creșterea rezilienței economice. Aceste venituri pot fi canalizate spre nevoi urgente, cum ar fi asigurarea hranei adecvate și accesul la servicii medicale. De asemenea, pot fi investite în educație, sprijinind dezvoltarea abilităților și creșterea nivelului de educație în comunitate.

Alte direcții pot include îmbunătățirea infrastructurii locale sau sprijinirea altor inițiative de dezvoltare comunitară. Prin intermediul generării de noi venituri, aceste comunități pot ajunge la o mai mare autonomie și potențial de creștere economică, contribuind astfel la reducerea vulnerabilității și la îmbunătățirea sustenabilității pe termen lung.

Studii de caz – creștere economică în comunitățile vulnerabile

Ionela Muscă: grădinărit, venituri și respect în comunitatea romă

Doamna Ionela Muscă, având o pasiune aparte pentru grădinărit, vorbește cu entuziasm despre grădina sa pe care o îngrijește cu devotament. Participarea activă la activitățile proiectului i-a oferit oportunitatea de a vinde surplusul de legume din grădină, generând astfel noi venituri pentru familia sa. Împreună cu soțul și cei 3 copii, doamna Muscă continuă tradiția romă în comunitate și devine un exemplu de activism în susținerea drepturilor romilor.

Relația dintre creșterea veniturilor și creșterea respectului de sine în comunitate este evidentă în povestea doamnei Muscă.

Prin generarea de venituri suplimentare din activitățile de grădinărit, nu doar că și-a îmbunătățit situația financiară, dar a devenit și un model de succes în comunitate. Aceasta contribuie la schimbarea percepțiilor negative legate de comunitatea romă, evidențiind că implicarea activă și generarea de venituri pot aduce, de asemenea, respect și admirație în comunitate. Astfel, povestea doamnei Muscă ilustrează impactul pozitiv al inițiativelor economice asupra respectului de sine și asupra modului în care comunitatea percepe și valorizează contribuția romilor.

Familia Tilli: creștere economică prin agricultură de subzistență

Ca urmare a primirii semințelor de legume, familia Tilli din Valchid a reușit să transforme această oportunitate într-un mijloc de generare a veniturilor în comunitatea lor. Prin cultivarea și vânzarea răsadurilor în sat, aceștia au reușit să obțină un mic venit, contribuind astfel la susținerea nevoilor familiale. Această inițiativă nu doar a adus un beneficiu direct familiei Tilli, ci a avut și un impact pozitiv asupra economiei locale.

Prin stimularea activității economice la nivel comunitar, astfel de practici de agricultură de subzistență devin un factor cheie în creșterea economică, consolidând solidaritatea și sprijinul reciproc în comunitate.

BENEFICII SOCIALE ȘI COMUNITARE

Grădinăritul și pomicultura pot contribui la coeziunea socială și la construirea comunităților. Comunitățile pot lucra împreună pentru a îmbunătăți practicile de agroecologie și pentru a-și împărtăși resursele.â

Studiu de caz - coeziune comunitară prin pomicultură în satul Ernea

Famiile sărace din satul Ernea au reușit să transforme terenurile neproductive într-o oază de prosperitate prin plantarea pomilor fructiferi, formând astfel o mică livadă. Un aspect deosebit de benefic a fost dedicarea unei porțiuni de teren pentru comunitate, în grădina bisericii, unde persoanele de etnie romă se implică activ în îngrijirea pomilor și se vor bucura împreună de roade în viitorul apropiat.

Această inițiativă nu doar că a adus beneficii individuale familiilor, dar a creat și un centru de coeziune comunitară, evidențiind importanța lucrului în echipă și a relațiilor interpersonale în cadrul proiectului.

Prin această colaborare, localnicii nu doar că își îmbunătățesc calitatea vieții prin fructele obținute, dar întăresc și legăturile comunitare, contribuind la o atmosferă de sprijin reciproc și solidaritate.

INCLUZIUNEA TINERILOR

Dialog constructiv și implicare civică în Valea Viilor și comunele învecinate – față în față cu primarul

Peste 250 de elevi de la școlile gimnaziale din Valea Viilor, Moșna, Târnava, Hoghilag, Bazna și Brateiu au avut privilegiul de a participa la întâlniri de advocacy, având astfel oportunitatea de a identifica și propune soluții pentru problemele comunităților lor. În cadrul acestor întâlniri, elevii au fost încurajați să interacționeze deschis și constructiv cu autoritățile locale, beneficiind de sprijinul cadrelor didactice în pregătirea discursurilor.

Structurate într-un format similar, întâlnirile au fost concepute pentru a promova respectul și stima de sine în rândul tinerilor. Fiecare grup de elevi, în colaborare cu echipa de facilitatori, a desemnat reprezentanți care au prezentat discursuri în plen în fața primarilor comunelor, evidențiind problemele și soluțiile propuse pentru comunitate.

În rezultatul discuțiilor cu primarii, elevii au primit termene și explicații privind soluționarea problemelor semnalate, fiind încurajați să continue să propună și să susțină astfel de inițiative. Această experiență de dialog deschis și participativ reprezintă un model valoros, cu potențialul de a fi adoptat și extins de instituțiile de învățământ în colaborare cu primăriile, în vederea implicării active a tinerilor în dezvoltarea comunităților locale.

Solidaritate crescută prin „dar din dar” – un ciclu benefic în comunitate

Un aspect remarcabil al proiectului nostru a fost constatarea că o parte dintre familiile beneficiare nu au doar primit ajutor, ci au și asimilat cu înțelepciune conceptul "dar din dar". Această perspectivă le-a inspirat să împărtășească și altora din rodul muncii lor, conștientizând că actul de a oferi aduce bucurie și îmbogățește întreaga comunitate.

Astfel, familiile care au fost inițial sprijinite au devenit, la rândul lor, donatori, distribuind fructele muncii lor către vecinii care, din diverse motive, nu au primit sprijin direct. Această abordare a consolidat nu doar legăturile între membrii comunității, ci a creat și un ciclu benefic al solidarității și al ajutorului reciproc.

Conceptul "**dar din dar**" a devenit astfel un motor al creșterii spiritului comunitar și al contribuției individuale la bunăstarea colectivă în urma implementării proiectului.

8.2. Lecții învățate și recomandări pentru activități cu efect de multiplicare

Lecțiile învățate au subliniat importanța **angajamentului comunitar** pentru a sprijini integrarea persoanelor de etnie romă sau a celor care provin din familii vulnerabile. Experiența a demonstrat că participarea activă a acestor comunități în toate etapele proiectului, de la planificare la implementare, este esențială pentru a construi un fundament solid pentru succes și durabilitate.

Cursurile de horticultură au reprezentat o oportunitate educațională valoroasă, evidențiind necesitatea accesului continuu la astfel de resurse în comunitățile defavorizate.

Pentru multiplicarea impactului, se propune **crearea de programe de mentorat local**, unde persoanele cu experiență în horticultură pot oferi îndrumare și susținere celor interesați. De exemplu, membrii cu experiență ar putea oferi sfaturi practice privind gestionarea culturilor sau strategii pentru creșterea veniturilor din activități agricole.

Dezvoltarea programelor pentru tineri prin colaborări cu școlile și cu autoritățile publice locale ar putea implica organizarea de întâlniri motivaționale de îndrumare pentru continuarea studiilor / întâlniri de advocacy, oferind astfel tinerilor din comunitățile vulnerabile abilități noi de comunicare și mai multă încredere în ceea ce privește continuarea studiilor.

Formarea de grupuri cooperativiste, precum asociațiile de producători locali, ar putea facilita achiziționarea și distribuția eficientă a produselor, contribuind la consolidarea economică a acestor comunități.

Evenimente regulate, cum ar fi **mesele rotunde** cu teme legate de preocupările comune ale participanților ar putea să ofere un spațiu sigur și de încredere astfel încât membrii comunității să își poată împărtăși experiențele personale, stimulând astfel integrarea socială.

Documentarea și diseminarea informațiilor, prin crearea unui ghid practic pentru demararea unor proiecte similare în alte comunități vulnerabile, poate reprezenta un exemplu concret și încurajator pentru multiplicarea inițiativelor de integrare socială și economică.

8.3. Bune practici în implicarea activă a comunității

Implicarea romilor și a comunităților vulnerabile în proiecte de integrare socială și economică prin grădinărit și pomicultură este important a fi realizată printr-o abordare inclusivă și participativă.

Mai jos puteți descoperi câteva recomandări pentru implicarea eficientă a persoanelor de etnie romă sau a persoanelor vulnerabile în comunitate:

- **Consultare și participare activă:** implicați membrii comunităților vulnerabile, inclusiv persoanele de etnie romă, prin sesiuni de discuții și întâlniri participative pentru a identifica nevoi și preferințe.
- **Personalizarea sesiunilor de instruire:** dezvoltați activități de instruire adaptate nivelului și nevoilor participanților, asigurând acces la informații utile prin cursuri de horticultură și pomicultură.

- **Mentorat și învățare Peer-to-Peer:** implementați programe de mentorat pentru conectarea experților în grădinărit cu cei dornici să-și dezvolte abilitățile, facilitând învățarea și schimbul de cunoștințe.
- **Acces la resurse și echipamente:** asigurați acces echitabil la resursele necesare, inclusiv suport financiar sau logistic pentru solarii de grădină, semințe, răsaduri, unelte pentru grădinărit, puieți de pomi fructiferi și alte materiale necesare.
- **Promovarea diversității culturale:** încurajați diversitatea culturală prin organizarea de evenimente ce evidențiază tradițiile și obiceiurile comunităților rome, contribuind la o atmosferă de inclusivitate.
- **Monitorizare și evaluare participativă:** implementați mecanisme de monitorizare și evaluare care implică comunitatea în procesul de evaluare a proiectului, ajustând strategiile în funcție de feedback-ul primit.
- **Crearea oportunităților de angajare:** încurajați dezvoltarea de cooperative sau inițiative antreprenoriale în comunități, oferind idei pentru generarea de venituri pe termen lung prin grădinărit și pomicultură.
- **Comunicare eficientă și sensibilizare:** asigurați o comunicare accesibilă și sensibilă la diversitatea culturală, utilizând mijloace variate și colaborând cu liderii comunitari pentru sporirea conștientizării și implicării.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Proiect derulat de Fundația Open Fields în parteneriat cu Primăria Comunei Valea Viilor cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.